

Fair Trade v praxi...

V roce 1987 obdržela firma Stassen na Srí Lance jako první čajová plantáž na světě certifikaci ekologického zemědělství. Spolupracuje s mnoha jinými pěstiteli a stala se vzorem pro další Fair Trade projekty. Kromě samotné produkce čaje zavedla i výrobu čajových krabiček z ručně pletených proužků palmových listů. To zajistilo v chudém regionu Dambadeniya solidní obživu dvěma tisícům lidí.

Oblast Suid Bokkeveld v provincii Severní Kapsko patří k nejhudším a nejméně rozvinutým regionům Jihoafrické republiky. Zdejší zemědělci se živí pěstováním keře rooibos, z něhož se připravuje oblíbený bezkofeinový čaj. Ve spolupráci s místní environmentální organizací založili pěstitelé družstvo Rooibos Farmers' Association, které usiluje o ekologicky šetrné pěstování a zachování tradice ručního zpracování rooibosu. Díky zapojení do Fair Trade nejsou pěstitelé nuceni přecházet na výnosné, avšak nepůvodní a na vodu náročné plodiny, jejichž pěstování v suché kapské oblasti působí značné ekologické škody.

Čaj je považován za léčivý nápoj, který podporuje dobré a odstraňuje špatné na těle i na duši. Přináší však toto požehnání těm, kteří ho pijí, i těm, kteří ho sbírají?

Fair Trade čaj

Nákupem výrobků Fair Trade podpoříte malé producenty v rozvojových zemích.

Seznam prodejních míst a další informace na www.fairtrade.cz

Společnost pro Fair Trade
a rozvojové vzdělávání
Rumiště 6, Brno 602 00
info@fairtrade.cz

Tento leták byl vydán s podporou
Ministerstva zahraničních věcí ČR.

Materiál vznikl
s podporou
Velvyslanectví
Nizozemského
království.

Společnost pro Fair Trade a rozvojové vzdělávání
www.fairtrade.cz

Jako za kolonialismu...

Největšími světovými pěstители čaje jsou Indie a Čína. Kvůli jejich vysoké domácí spotřebě je největším vývozcem Srí Lanka. Mezi další tradiční pěstitele patří Keňa, Indonésie, Turecko či Japonsko.

Čaj se nejčastěji vyváží v poměrně ranném stadiu zpracování. Mísení a balení – nejlukrativnější fáze produkce čaje – se provádí v zemích konečné spotřeby.

V čajovém průmyslu má hlavní slovo jen pár velkých firem a od jejich poptávky se pak odvíjí ceny čaje na světovém trhu. Od 70. let se výkupní ceny čaje v absolutních číslech prakticky nezměnily. To však znamená, že vlivem inflace dramaticky poklesly.

Nízké ceny čaje nutí malé i velké pěstitele snižovat mzdy a v nadměrné míře užívat agrochemii, což má rozsáhlé dopady na přírodu a zdraví zaměstnanců plantáží.

Čaj je po vodě druhým nejkonsumovanějším nápojem na světě. Pěstováním a zpracováním čaje se živí statisíce lidí především v Asii, ale také v Africe a Latinské Americe.

Ženy na plantážích

Sběr čaje na velkých plantážích, z nichž mnohé přetrvaly z koloniálních dob zvláště v Indii a na Srí Lance, vykonávají ženy. Nízké mzdy sběraček a ostatních zaměstnanců, kteří zde po generace žijí i se svými rodinami, pokrývají sotva základní životní potřeby.

V Africe převládají malí zemědělci, pro které bývá pěstování čaje jediným zdrojem hotovosti na výdaje spojené se zdravotní péčí, školným, ošacením apod. Sesbíraný čaj od pěstitelů vykupují zprostředkovatelé, kteří narozdíl od nich mají kapacity na jeho odvoz, základní zpracování a skladování. Významná část zisku tak připadá právě jim.

Spravedlivý obchod nabízí alternativu!

Formou ekologicky šetrné výroby a sociálně odpovědného obchodního partnerství podporuje Fair Trade zemědělce z chudých zemí. Fair Trade dokazuje, že obchod s "koloniálními" produkty nemusí být vůči pěstitelům bezohledný.

Fair Trade pomáhá mnoha způsoby:

- Pomáhá pěstitelům s přechodem na ekologické zemědělství.
- Snižuje počet prostředníků mezi pěstitelem a zákazníkem.
- Usiluje o co nejvyšší stupeň zpracování čaje přímo v zemi pěstování.
- Platí drobným pěstitelům cenu, která pokrývá náklady na výrobu a na důstojné živobytí a dovoluje jim investovat.
- Klade důraz na slušné pracovní podmínky a sociální zabezpečení sběračů a zaměstnanců zpracovatelských továren dle konvencí Mezinárodní organizace práce (ILO).
- Část z ceny vyplacené za Fair Trade čaj je použita na místní rozvoj. Ze společného fondu se financují sociální a environmentální projekty v místě výroby.

Nebud' me lhostejnými spotřebiteli

Vhodnou volbou při nákupu můžeme pozitivně ovlivnit podmínky, za kterých vznikly výrobky, které denně spotřebujeme.

